

Päivämäärä
30.11.2018

PYHÄJOEN KUNTA

PUSKAKORVENKALLION TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAAVA

9.4.2018 PÄIVÄTYSTÄ KAAVALUONNOKSESTA ANNETTujen LAUSUNTOJEN JA MIELIPITEIDEN TIIVISTELMÄT SEKÄ KAAVAN LAATIJAN EHDOTUKSET PALAUTTEEN HUOMIOIMISEKSI

Puskakorvenkallion tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnos pidettiin MRL 62 §:n ja MRA 30 §:n mukaisesti virallisesti nähtävillä 15.5.-15.6.2018.

Osayleiskaavaluonnoksesta saatiin 8 lausuntoa ja 4 mielipidettä.

9.4.2018 PÄIVÄTYSTÄ KAAVALUONNOKSESTA ANNETTUIEN LAUSUNTOJEN JA MIELIPITEIDEN TIIVISTELMÄT SEKÄ KAAVAN LAATIJAN EHDOTUKSET PALAUTTEEN HUOMIOIMISEKSI

1.	LAUSUNNOT	1
1.1	Fingrid Oyj 14.6.2018	1
1.2	Ilmatieteen laitos 14.5.2018	1
1.3	Jokilaaksojen pelastuslaitos 15.5.2018	1
1.4	Kalajoen kaupunki, kaupunginhallitus 4.6.2018	1
1.5	Metsähallitus 15.6.2018	2
1.6	Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 27.9.2018	3
1.7	Pohjois-Pohjanmaan liitto 27.6.2018	4
1.8	Puolustusvoimien 3. Logistiikkarykmentin Esikunta 14.6.2018	4
1.9	Suomen Turvallisuusverkko Oy 21.6.2018	5
2.	MIELIPITEET	6
2.1	Mielipide 1- Berglund Elsa 13.6.2018	6
2.2	Mielipide 2 - Pirttikosken Kyläyhdistys ry + 174 henkilön allekirjoittama adressi 15.6.2018	7
2.3	Mielipide 3 - Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois- Pohjanmaan piiri 13.6.2018	9
2.4	Mielipide 4 - Viirret Unto 14.6.2018	12

1. LAUSUNNOT

1.1 Fingrid Oyj 14.6.2018

- Fingridillä ei ole lausuttavaa tuulivoimaosayleiskaavan luonnoksesta. Lausunto koskee vain Fingrid Oyj:n voimajohtoja.

1.2 Ilmatieteen laitos 14.5.2018

- Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa Puskakorvenkallion tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksesta.

1.3 Jokilaaksojen pelastuslaitos 15.5.2018

- Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston Turvallisuuspalvelut -ryhmä on antanut tuulivoimaloita koskevia ohjeita ja suosituksia. On selvitetty, että tapahtuneissa onnettomuuksissa tuulivoimaloiden lavan osia on voinut lentää jopa 500 m päähän ja normaalitoiminnassakin lavoista irtoavat jäät voivat aiheuttaa pudotessaan vaaraa ihmisille. Tuulivoimalan konehuonepaloa ei ole mahdollista sammuttaa pelastustoimen toimenpitein ja palavat putoavat osat aiheuttavat mm. maastopalojen vaaran kuivana aikana. Lisäksi tuulivoimaloiden palo tai rikkoutuminen saattaa aiheuttaa vaarallisten aineiden vuotoja ympäristöön.
- Työryhmän selvityksen perusteella Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto suosittaa palo- ja henkilöturvallisuuden osalta kaavalausunnoissa yli 1 MW tuulivoimaloilla 600 metrin turvettäisyyttä asutukseen, turvetuotantoalueisiin sekä vaarallisten aineiden laitoksiin ja varastoihin, ellei tuulivoimalalle laadittu vaaranarviointi edellytä tätä pienempää tai suurempaa etäisyyttä.
- Hankealue sijaitsee IV-riskiluokan alueella. Tämä tarkoittaa pelastustoimen osalta sitä, että pelastustoimen yksikön ei tarvitsisi saavuttaa kohdetta 20 minuutissa. Kyseessä oleva hankealue saavutettaneen noin 30 minuutissa hankealueen sisäisen tiestön kunnosta riippuen. Edellä mainittu tulisi ottaa huomioon kohteen omatoimisessa varautumisessa ja hankealueille tehtävissä turvallisuusselvityksissä ja toimintaohjeissa. Pelastuslain (379/2011) 11 §:n mukaan hälytysajoneuvoille tarkoitetut tiet on pidettävä ajokelpoisina ja esteettöminä. Tiejärjestelyiden tulee mahdollistaa kaavoitusalueella olevien kohteiden pelastustoimen tehtävien hoidon.

Palautteen huomiominen

- Kaavaehdotuksessa suunnitellut voimalat sijaitsevat vähintään 2 kilometrin etäisyydellä lähimmistä asuin- ja lomarakennuksista. Vaarallisten aineiden laitoksia tai varastoja ei sijaitse suunnittelualueella tai sen ympäristössä.
- Paloturvallisuus huomioidaan jatkosuunnittelussa.

1.4 Kalajoen kaupunki, kaupunginhallitus 4.6.2018

- Puskakorvenkallion tuulivoimapuiston osayleiskaava tulee vaikuttamaan Kalajoen kaupungin alueella sähkönsiirtoratkaisun osalta. Karhunnevan kankaan tuulivoimapuiston osayleiskaava on lainvoimainen ja hankkeen suunnittelu etenee. Puskakorvenkallion tuulivoimapuiston osayleiskaava on vasta luonnosvaiheessa, mikä osaltaan tuo epävarmuutta siitä, onko kahden tuulivoimatoimijan yhteinen voimajohtohanke käytännössä mahdollinen.
- Mikäli yhteinen voimajohtohanke ei vaihtoehtojen A mukaisesti toteudu, tutkitaan kaavaselvityksen mukaan vaihtoehtojen B ja C mahdollisuudet tuulivoimapuiston liittämiseksi Jylkän sähköasemaan ja Suomen kantaverkkoon. Sekä ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa, että osayleiskaavaluonnoksen kaavaselvityksessä on ajateltu vaihtoehtojen B ja C toteuttaminen maakaapeloinnilla. Tuulivoimapuiston tuottama nimellisteho on 69-115 MW (23 voimalaa), mikäli kaikki suunnitellut 23 voimalaa toteutetaan. Vaihtoehtojen B ja C maakaapeloinnin pituus tulee olemaan arviolta noin 20 kilometriä (karttatarkastelun perusteella). Suuria tehoja maakaapelilla siirrettäessä tulee loisteho syömään sähkönsyötön kannattavuutta ja myös huoltovarmuus heikkenee. Kaavoitustyön yhteydessä olisi hyvä tarkastella, onko maakaapelointi realistinen vaihtoehto, ettei Kalajoen kaupungin kannalta haitallisesti myöhemmin ilmene tarvetta kokonaan uudelle ilmajohtolle uudelta tuulipuistoalueelta Jyl-

kän sähköasemalle. Mikäli siirtojännite muunnetaan rakennettavalla uudella sähköasemalla 400 kV siirtojännitteeseen, kuten kaavaselostuksessa on mahdollisuudeksi todettu, ei sen maakaapelointi pitäisi teknisesti olla kannattavaa mm. suuren loistehon vuoksi. Tietoa voimajohtoja koskien on saatu Kalajoella pidetyssä yleisötilaisuudessa (8.5.2018), jossa kanta-verkkoyhtiö Fingrid Oyj oli mukana.

- Mikäli tuulivoimatoimijat tekevät tai tulevat tekemään yhteistyötä voimajohtohankkeen osalta, tulisi se kirjoittaa auki myös kaavaselostukseen, koska ratkaisulla on suoria vaikutuksia Kalajoen kaupungin maankäyttöön. Ennen kaavan hyväksymiskäsittelyä, tulee toteutettava sähkönsiirtoreitti tuulivoimapuistosta Jylkän sähköasemalle olla varmuudella tiedossa. Kalajoen kaupunki puoltaa sähkönsiirtolinjasta A parhaana vaihtoehtona. Vaihtoehdot B ja C kulkevat osittain viljelysmaiden läpi ja aiheuttavat merkittävää haittaa viljelyksille. Itse kaavaratkaisuun ei Kalajoen kaupungilla ole huomautettavaa.

Palautteen huomioiminen

- Sähkönsiirron toteuttaminen ratkaistaan yhteistyössä Karhunnevan kankaan tuulivoimahanke-toimijan kanssa. Sähkönsiirto tullaan toteuttamaan vaihtoehdon A mukaisesti. Asia kirjoitetaan auki kaavaselostukseen.

1.5 Metsähallitus 15.6.2018

- Pyhäjoen Puskakorvenkallion tuulivoimapuiston alueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei sijoitu valtion omistuksessa tai Metsähallituksen hallinnassa olevia alueita. Metsähallitus antaa lausunnon Pyhäjoen Puskakorvenkallion tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksesta merikotkan suojelusta vastaavana tahona. Metsähallitus vastaa merikotkan seurannasta erityisesti Lapin ja Oulun lääneissä, sekä osallistuu suojelutyöhön yhdessä muiden ympäristöviranomaisten kanssa.
- Metsähallitus kiittää, että osayleiskaavaluonnos (ja siihen liittyvä YVA-selostus, johon kaavaluonnoksessa viitataan) on selkeästi tutustuttava, perusteellinen kokonaisuus. Metsähallitus kuitenkin toteaa, että jo olemassa olevan Kalajoen-Pyhäjoen tuulipuistojen linnustovaikutusten selvityksen (Linnustoseelvitys 2017) lisäksi kyseessä olevien vaikutusten pidempiaikainen seuranta antaisi enemmän tukea osayleiskaavaluonnoksessa esitetyille päätelmille.
- **Lausunnon salassa pidettävä osuus VAIN VIRANOMAISKÄYTTÖÖN**
- Metsähallitus toteaa, että kaikki YVA-selostuksessa esitetyt lievennyskeinot linnustoon kohdistuvien haitallisten vaikutusten vähentämiseksi (mm. roottorien pysäyttäminen ja tekopesien rakentaminen petolinnuille tuulivoimaloista vapaille seuduille) ovat kannatettavia.
- Teknisenä seikkana Metsähallitus kiinnittää huomiota osayleiskaavaluonnoksen Osallistumis- ja arviointisuunnitelman kuvaan 8 (s. 10): VE2:sta on tässä taustakartassa esitetty ilmeisesti jokin varhaisempi versio, koska hankealueen luoteisreunan voimaloiden sijoittuminen poikkeaa muilla kartoilla esitetystä VE2:sta.

Palautteen huomioiminen

- Kaavaselostuksen ja YVA-selostuksen linnustovaikutusten arviointi perustuu kattaviin linnustoseelvityksiin, jotka on laadittu vuosien 2012-2017 aikana. Laaditut selvitykset on esitetty linnustoseelvityksessä (Liite 4). Lisäksi kaavaselostuksessa on esitetty ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä laadittu ehdotus ympäristövaikutusten seurantaohjelmaksi. Seurantaohjelma sisältää suosituksen linnustoseurannan toteuttamisesta.
- **Lausunnon salassa pidettävän osuuden huomioimiseksi laaditaan lausunnossa ehdotettu kuva, joka lisätään viranomaisliitteeksi.**
- YVA-selostuksessa esitetyt lievennyskeinot linnustoon kohdistuvien haitallisten vaikutusten vähentämiseksi on huomioitu kaavaselostuksessa, ks. kappale 7.19 Haitallisten vaikutusten lieventäminen.
- Osallistumis- ja arviointiselostuksen kuvan 8 päätarkoituksena on esittää tarkasteltavat sähkönsiirtovaihtoehdot. YVA-menettelyssä arvioidut hankevaihtoehdot on esitetty mm. kaavaselostuksen kuvissa 2 ja 3.

1.6 Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 27.9.2018

- Yhteysviranomaisen YVA-selostuksesta antama lausunto ja siinä esitetyt näkökohdat on syytä huomioida kokonaisuudessaan kaavan jatkotyössä
- Yleiskaavaratkaisun eroavaisuutta 3. vaihemaakuntakaavassa esitetystä tuulivoima-alueesta voi pitää suurena hankkeen sijainti ja ympäristöolosuhteet huomioon ottaen.
- Tuulivoimaosayleiskaavaa valmisteltaessa on syytä huomioida maakuntakaavatilanne ja maakuntakaavan ohjausvaikutukset. Kunta voi päättää, miten se etenee yleiskaavan valmistelussa tilanteessa, jossa maakuntakaavan hyväksymispäätöksestä on tuulivoima-alueen osalta valitettu. Seudullisesti merkittävän tuulivoima-alueen mahdollistavaa kuntakaavaa ei ELY-keskuksen mielestä voi kuitenkaan hyväksyä, vaan seudullisesti merkittävän yleiskaavan hyväksymispäätöksen tulee perustua voimassaolevaan maakuntakaavan ja maakuntakaavan ohjausvaikutukset huomioon ottavaan ratkaisuun. Tätä edellyttävät myös yleiskaavan sisältövaatimukset.
- Kaavaselostuksessa on tuotu esille laatimisvaiheessa voimassa olleet uudet 1.4.2018 voimaan tulleet valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Jatkossa kaavan arviointi tehdään uusien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisena.
- Kaavahankkeen suunnittelualueen rajauksessa on kaavaselostuksen mukaan käytetty voimalan yksinkertaista kaatumaetäisyyttä. ELY-keskus toteaa, että tuulivoimarakentamisen suunnitteluoppaassa todetaan tarve arvioida yksityiskohtaisessa suunnittelussa vaikutuksia turvallisuuteen ja vaara-alueen laajuutta suhteessa muuhun maankäyttöön (mm. talviaikaiseen jään irtoamisen sekä lapojen rikkoutumisen tai muiden rakenteiden rikkoutumisen riskit sekä niistä aiheutuva vaara-alueen laajuus). Suunnitteluoppaan mukaan tämän tyyppisten turvallisuusriskien kannalta riittäväksi etäisyydeksi on yleensä katsottu 1,5 kertaa tuulivoimalan kokonaiskorkeus, mikäli tuulivoimaloiden läheisyydessä liikkuu ihmisiä. Lähtökohtaisesti liikkumista tuulivoimaloiden läheisyydessä ei ole kuitenkaan syytä rajoittaa.

Palautteen huomioiminen

- Lisätään kaavaselostukseen kappale 4.6.2 Yhteysviranomaisen lausunto ja sen huomioiminen kaavan sisällössä. Kappaleessa kerrotaan, miten yhteysviranomaisen lausunto ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta on otettu kaavaehdotuksessa huomioon. Lisätään yhteysviranomaisen lausunto kaavaselostuksen liitteeksi.
- Kaavaselostuksessa esitetään uudet valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Kaavaselostuksen kohtaan 7.3 Hankkeen suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin lisätään taulukko, jossa on esitetty, miten uudistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on otettu huomioon.
- Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 11.6.2018. Kaava ei ole vielä lainvoimainen, mutta Pohjois-Pohjanmaan maakuntahallitus on 5.11.2018 antamallaan määräyksellä (§ 232) määrännyt 3. vaihemaakuntakaavan tulemaan voimaan MRL 201 § nojalla ennen kuin se on saanut lainvoiman. Asia lisätään kaavaselostukseen.

Pohjois-Pohjanmaan liitto on sittemmin ilmoittanut kunnalle, että vastoin kuin lausunnossa esitetään, Puskakorvenkallion kaavaehdotus seudullisena hankkeena voi edetä valtuustokäsittelyyn 3. vaihemaakuntakaavan valitusprosessista huolimatta (esimerkkinä Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätös 27.12.2017, 17/0319/1, Dnro 00552/16/4102). Hyväksyty 3. vaihemaakuntakaava otetaan kaavassa huomioon pitäytymällä 3. vaihemaakuntakaavan mukaisella tuulivoimaloiden alueella. Tuulivoimaloiden alueen ulkopuolella sijaitsevat voimalapaikat (voimalat 1, 3, 4, 5, 6, 22 ja 23) poistetaan. Osayleiskaavaehdotuksessa esitettyjen tuulivoimaloiden lukumäärä on yhteensä 16. Voimalamäärän vähentyminen kolmanneksella (7 kpl) ja samalla vähentynyt uusien huoltoteiden ja maakaapeleiden tarve vähentää hankkeen ympäristövaikutuksia YVA-menettelyssä arvioituihin vaikutuksiin verrattuna. Muun muassa YVA-menettelyn yhteydessä arvioitujen melu- ja välkevaikutusten, tiettyihin suuntiin kohdistuvien maisemavaikutusten sekä pesimä- ja muuttolinnustoon kohdistuvien vaikutusten arvioidaan vähenevän merkittävästi.

- Melu- ja välkemallinnukset, näkymäalueanalyysi, havainnekuvat sekä kaavaselostuksen ympäristövaikutusten arviointi päivitetään vastaamaan kaavaehdotuksessa esitettyä voimaloiden sijoittelua ja lukumäärää.
- Osayleiskaava-alueen rajausta muutetaan voimaloiden sijoittelua vastaavaksi siten, että siihen sisällytetään sen pohjois- ja eteläosissa noin 375 metrin suoja-alue, joka vastaa tuulivoimarakentamisen suunnitteluoppaan (5/2016) mukaista suojaetäisyyttä 1,5 kertaa tuulivoimalan kokonaiskorkeus (1,5 x 250 metriä). Muualla suunnittelualueella noudatetaan Pyhäjoen kunnan ohjeistusta 250 metrin etäisyydestä kaava-alueen rajaan tuulivoimalan tornin juuresta, mitä on noudatettu Pyhäjoen kunnan muissa lainvoimaisissa tuulivoimakaavoissa. Suojaetäisyydestä ei ole säädetty tuulivoimarakentamisen osalta laissa.

1.7 Pohjois-Pohjanmaan liitto 27.6.2018

Pohjois-Pohjanmaan liiton lausunto osayleiskaavan luonnoksesta on samansisältöinen kuin Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle annettu lausunto hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Liitto lausuu erikseen osayleiskaavasta sen ehdotusvaiheessa.

- Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaava on hyväksytty. YVA-selostuksessa Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavan sisältöä on käsitelty puutteellisesti. Puskakorvenkallion tuulivoima-alue on laajuudeltaan pienempi kuin YVA-selostuksessa esitetty, maakuntakaavan valmisteluvaiheessa esillä ollut alerajaus. Arviointiselostuksessa ei ole tuotu esiin 3. vaihemaakuntakaavan tv-1 alueita koskevia suunnittelumääräyksiä eikä tuulivoimarakentamista koskevia yleisiä suunnittelumääräyksiä.
- YVA-selostuksessa ei ole arvioitu huolellisesti hankkeen suhdetta maakuntakaavaan, YVA-selostuksessa ei ole analysoitu 3. vaihemaakuntakaavan tavoitteita ja periaatteita eikä otettu huomioon maakuntakaavaprosessissa esitettyjä Puskakorvenkallion alueen rajaamisen perusteita.
- Jatkosuunnittelussa laadittavassa osayleiskaavassa tulee ottaa huomioon hankkeen sijoittuminen maakuntakaavassa määritetyille Perämeren rannikkoalueelle ja ko. aluetta koskevat suunnittelumääräykset.

Palautteen huomioiminen

- Lisätään kaavaselostuksen kappaleeseen 4.5.2 Pohjois-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavan hyväksytyin 3. vaihemaakuntakaavan kuva ja sisältö.
- Lisätään kaavaselostukseen kappale 4.6.2 Yhteysviranomaisen lausunto ja sen huomioiminen kaavan sisällössä. Kappaleessa kerrotaan, miten yhteysviranomaisen lausunto ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (mukaan lukien Pohjois-Pohjanmaan liiton lausunto) on otettu kaavaehdotuksessa huomioon. Lisätään yhteysviranomaisen lausunto kaavan liitteeksi.
- Hankkeen suhde maakuntakaavaan, ks. vastaus ELY-keskuksen lausuntoon.

1.8 Puolustusvoimien 3. Logistiikkarykmentin Esikunta 14.6.2018

- Kaava ei ota riittävästi huomioon Puolustusvoimien tarpeita.
- Pääesikunta on 1. viiteasiakirjalla (AM3584/25.2.2016) todennut, ettei Puolustusvoimat vastusta suunnitelman mukaisten (23 kpl/250 m) tuulivoimaloiden rakentamista.
- Koska lausuttavana oleva osayleiskaavaluonnos antaa mahdollisuuden myös muille ratkaisuille (voimaloiden sijoitus) eikä niiden vaikutuksia puolustusvoimien toimintaan ole tutkittu, puolustusvoimat vastustaa kaavaehdotuksen hyväksymistä. Kaavakarttaa ja -määräyksiä tulee muuttaa siten, että ne antavat mahdollisuuden toteuttaa vain ja ainoastaan sen ratkaisun, josta pääesikunta on antanut hyväksyttävyyksilauseen (esim. tv osa-aluevaraus supistetaan sellaiseksi, että voimalan paikan ympärille piirretään 180 m säteellä sitovat pistekatkoviivalla merkitty ympyrä, jonka sisälle voimalan on sijoitettava).
- Kaavamääräyksiin pyydetään lisäämään lauseet: "Lopulliset koordinaatit on ilmoitettava PEOPOS:lle" ja "Ennen tuulivoimalan rakennusluvan myöntämistä toteuttamiseen liittyvistä suunnitelmista on pyydettävä lausunto Pääesikunnan operatiiviselta osastolta".

- Jos toteutettavien tuulivoimaloiden koko (suurempi, korkeus > 10 m), määrä (enemmän) tai sijoittelu poikkeaa (> 100 m) niistä tiedoista, joilla Puolustusvoimat on antanut lausunnon hankkeen lopullisesta hyväksyttävyydestä, tulee hankkeelle saada Pääesikunnalta uusi lausunto hyväksyttävyydestä ja selvitystarpeista. Myös tapauksessa, jossa muutokset ovat pienemmät kuin yllä on esitetty, pyydetään muutoksista tiedottamaan Pääesikunnan operatiivista osastoa.

Palautteen huomioiminen

- Rajataan kaavan tv-alueet siten, että ohjeellisten voimalapaikkojen siirtomahdollisuus on enintään 100 metriä.
- Puolustusvoimat on hyväksynyt hankkeen asiakirjalla AM3584/25.2.2016. Kaavaehdotuksen mukainen ratkaisu ei edellytä uuden lausunnon pyytämistä Puolustusvoimilta hankkeen hyväksyttävyydestä, koska voimaloiden määrä on vähentynyt. Voimaloiden sijoittelu ei ole muuttunut.
- Kaavassa on määritelty voimaloiden paikat ja korkeudet, eikä kaava mahdollista sellaisten muutosten tekemistä, joilla vaikeutettaisiin puolustusvoimien toimintaa. Puolustusvoimien lausunnon pyytämistä ei ole tarpeen edellyttää kaavamääräyksellä.
- Puolustusvoimat pidetään tietoisena hanketilanteesta ja Puolustusvoimia tiedotetaan hankkeen etenemisestä.

1.9 Suomen Turvallisuusverkko Oy 21.6.2018

- Suomen Turvallisuusverkko OY:llä ei ole lausuttavaa tai osallistumistarvetta suunnittelukonaisuuteen liittyen.

2. MIELIPITEET

2.1 Mielipide 1- Berglund Elsa 13.6.2018

Mielipiteen esittäjä ei hyväksy nykyistä ratkaisua, joka on hänen tahtonsa vastainen. Mielipiteen esittäjä maanomistajana vastustaa suunniteltua tuulipuistoa seuraavin perusteluin:

- Maanomistajan palstaa ympäröi tuulipuisto lähes joka puolelta. Tuulipuisto estää normaalin maankäytön nyt ja tulevaisuudessa ja tuulipuiston aiheuttamat haitat ovat suuria.
- Tilan käyttö monimuotoisena maa- ja metsätalousalueena estyy tai hankaloituu mm. melun takia ja ansiomahdollisuus heikentyy.
- Tuulivoimapuisto vaikeuttaa maan tulevaa käyttöä ja suunnittelua, myös virkistysnäkökulmasta ajatellen.
- Tilan mahdolliset tulevat rakentamisedellytykset poistuvat, alueella on aikaisemmin ollut majoitusrakennus ja se mahdollisuus on taattava tuleviakin aikoja varten.
- Maa-alueen käyttö todetaan mielipiteen mukaan vaikeaksi läheisten tuulivoimaloiden vuoksi, jotka sijaitsevat jopa tolpankaatumamatkan päässä. Tuulivoimalat tulisi sijoittaa mahdollisimman kauas rajoista. Maanomistaja vaatii, että tuulipuisto rajataan niin, ettei tuulivoimaloita rakenneta 800-1000 metriä lähemmäksi kiinteistön rajoja. Mielipiteessä esitetään tuulivoimaloiden rakentamista valtion ja kunnan maille yksityisten maiden sijasta.
- Ympäristövahingoilla on yhteys tuulivoimapuistoon.
- Tuulivoimapuiston naapurille aiheutuu sietämätöntä haittaa, joka vääristää myös naapurusoikeuksia.
- Maanomistaja haluaa säilyttää metsä- ja maa-alueet luonnontilassa monimuotoisina ja luonnonkauniina ilman tuulivoimaloiden rasitteita.
- Maanomistaja kieltää Puskakorven tuulivoimahankkeeseen liittyvän maa-ainesten oton ja käytön rakentamiseen, teihin tai muuhun tarkoitukseen, pohjavesien porauksen ja oton sekä niiden käytön, kaivostoiminnan ja louhinnan, puuston kaadon ja sähkölinjojen rajojen läheisyydessä. Maanomistaja ei hyväksy kiinteistön lähellä/lähialueella sijaitsevien kaapeleiden sekä olevien teiden käyttöä ja uusien teiden rakentamista. Kaapelit ja huoltotiet on kuljettava tilan ulkopuolella. Maanomistaja ei myöskään hyväksy samojen teiden käyttöä, mitä tiloille kuljetaan, mikäli teiden normaali käyttö estyy.
- Ympäristövaikutusten arviointi on osin asenteellinen ja haittoja on vähätelty
- Alueeseen liittyvä ekosysteemi heikkenee ja köyhtyy, koska tuulipuistoilla on tunnetusti vaikutus eläin- ja kasvikuntaan. Myös muut luonnonarvot kärsivät.
- Vaikutukset linnustoon; monipuolisten kanalintu- ja pikkulintukantojen hupeneminen, häiriövaikutukset ja törmäyskuolemat
- Lintujen muuttoreittiä on kavennettu suurentamalla tuulivoima-aluetta. Riski lintujen lentämisestä tuulivoimaloiden lapoihin on todellinen. Mielipiteessä viitataan Kalajoen tuulipuistotoselvitykseen, minkä mukaan merikotka oli kuollut suhteellisesti yllättävän paljon. Riski lintujen lentämisestä tuulivoimaloiden lapoihin on todellinen.
- Todennettuja haittavaikutuksia ei ole otettu kunnolla huomioon.

Mielipiteen esittäjä vaatii seuraavia muutoksia:

- Sähköasemakenttä ei saa olla rajan läheisyydessä.
- Asumis- ja vapaa-ajan käyttö tulee huomioida paremmin. Aluetta ei voi käyttää virkistämiseen, kun tuulivoimalat ovat liian lähellä.
- Kaapelit ja huoltotiet on kuljettava omistamansa tilan ulkopuolella.
- Ei mitään tuulivoimaan liittyvää rakentamista.
- Tuulivoimaloiden riittävä etäisyys rajoista vähintään 800-1000 m.
- Ei maa-ainesten ottoa tilan rajalta, vaan jostain muualta.

Palautteen huomioiminen

- Kaavaluonnoksessa esitettyä voimalamäärää tarkistetaan siten, että kaavaehdotuksessa esitetään vain ne voimalapaikat, jotka sijoittuvat hyväksytyyn 3. vaihemaakuntakaavan mukaiselle tuulivoimaloiden alueelle. Tuulivoimala-alueen ulkopuolella sijaitsevat voimalapaikat (voimalat 1, 3, 4, 5, 6, 22 ja 23) poistetaan. Osayleiskaavaehdotuksessa esitettyjen tuulivoimaloiden lukumäärä on yhteensä 16. Voimalamäärän vähentyminen kolmanneksella (7 kpl) ja samalla vähentynyt uusien huoltoteiden ja maakaapeleiden tarve vähentää hankkeen ympäristövaikutuksia YVA-menettelyssä arvioituihin vaikutuksiin verrattuna. Muun muassa

LIITE 7

Kaavaluonnoksesta saatu palaute sekä kaavan laatijan toimenpide-ehdotukset

YVA-menettelyn yhteydessä arvioitujen melu- ja välkevaikutusten, tiettyihin suuntiin kohdistuvien maisemavaikutusten sekä pesimä- ja muuttolinnustoon kohdistuvien vaikutusten arvioidaan vähenevän merkittävästi.

- Melu- ja välkemallinnukset, näkymäalueanalyysi, havainnekuvat sekä kaavaselostuksen ympäristövaikutusten arviointi päivitetään vastaamaan kaavaehdotuksessa esitettyä voimaloiden sijoittelua ja lukumäärää.
- Osayleiskaava-alueen rajausta muutetaan kaavaehdotuksessa esitettyä voimaloiden sijoittelua vastaavaksi siten, että siihen sisällytetään sen pohjois- ja eteläosissa noin 375 metrin suoja-alue, joka vastaa tuulivoimarakentamisen suunnitteluoppaan (5/2016) mukaista suojaetäisyyttä 1,5 kertaa tuulivoimalan kokonaiskorkeus (1,5 x 250 metriä). Muualla rajaukseen sisältyy noin 250 metrin suoja-alue, joka vastaa voimalan yksinkertaista kaatumäetäisyyttä (1 x kokonaiskorkeus 250 metriä). Muualla suunnittelualueella noudatetaan Pyhäjoen kunnan ohjeistusta 250 metrin etäisyydestä kaava-alueen rajaan tuulivoimalan tornin juuresta, mitä on noudatettu Pyhäjoen kunnan muissa lainvoimaisissa tuulivoimakaavoissa. Etäisyydet mielipiteen esittäjän kiinteistöön pysyvät samana. Suojaetäisyydestä ei ole säädetty tuulivoimarakentamisen osalta laissa.
- Hankesuunnitelmassa ei ole osoitettu toimintoja, kuten maa-ainesten ottoa, puuston kaatoa, sähkönsiirtoa tai teitä mielipiteen esittäjän omistamalle kiinteistölle. Kyseinen kiinteistö on rajattu kaava-alueen ulkopuolelle. Suunniteltu tuulivoimapuisto ei estä mielipiteen esittäjän kiinteistön nykyistä käyttöä, maa- ja metsätaloutta. Kyseisen kiinteistön kaksi muuta maanomistajaa (3/4 omistus) ovat allekirjoittaneet maanvuokraussopimuksen Puskakorven Tuulivoima Oy:n kanssa ja he olisivat halunneet kiinteistön sijaitsevan tuulivoiman kaava-alueella.
- Poistetaan mielipiteen esittäjän kiinteistön läheisyydestä kaavaluonnoksessa esitetyt kaksi maa-ainesten ottoaluetta.
- Mielipiteen esittäjän metsäkiinteistöpalstalle ei sijoitu rakennuksia tai rakennelmia, teitä tai tieuria. Kulku kiinteistön palstalle paranee merkittävästi tulevaisuudessa tuulivoimapuiston tien valmistumisen jälkeen. Uusi tie sijoittuu mielipiteen esittäjän kiinteistön ulkopuolelle, kiinteistön pohjoisosan läheisyyteen. Nykyisenä kulkuyhteytenä metsäkiinteistölle on metsäkoneura, joka sijoittuu kiinteistön pohjoisosan rajalle.
- Vaikutuksia maa- ja metsätalouteen, lähialueen rakentamismahdollisuuksiin, virkistykseen, luonnonarvoihin, eläimiin sekä linnustovaikutuksia ja linnustoon kohdistuvia häiriövaikutuksia sekä törmäyskuolleisuutta on arvioitu kaavaselostuksessa sekä ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa, joka on kaavaselostuksen liitteenä (Liite 13).
- Pohjois-Pohjanmaan liitto on 5.11.2018 antanut lausuntonsa hallinto-oikeudelle koskien 3. vaihemaakuntakaavan hyväksymistä koskevia valituksia. Puskakorvenkallion tuulivoimahankkeesta Pohjois-Pohjanmaan liitto toteaa launnossaan, että Puskakorvenkallion hankkeessa tuulivoima-alueen muodostama estevaikutus linnuston päämuuttoreitillä on huomioitu tuulivoima-alueen rajauksessa siten, että alueen ja Paltusmäen tuulivoima-alueen väliin jää noin 2,2 kilometriä leveä tuulivoimaloista vapaa alue. Lentokäytäviä jää Paltusmäen ja rannikon, Paltusmäen ja Puskakorvenkallion, Puskakorvenkallion ja Karhunnevan kankaan (1 kilometri) välille sekä Puskakorven alueen sisälle (maanomistuksesta johtuva 1 kilometriä leveä tuulivoimaloista vapaa alue). Pohjois-Pohjanmaan liitto toteaa launnossaan, että alue on ympäristöllisesti toteuttamiskelpoinen, kun suunnittelun pohjaksi otetaan maakunta-kaavassa esitetty tuulivoimaloiden rajaus.

2.2 Mielipide 2 - Pirttikosken Kyläyhdistys ry + 174 henkilön allekirjoittama adressi 15.6.2018

- Mielipiteessä kerrotaan lähialueen tuulivoimahankkeista ja arvioidaan noin 15 kilometrin matkalle muodostuvan 61 tuulivoimalan alueen. Paltusmäen ja Puskakorvenkallion väliin jää noin 0,6 kilometrin välinen alue.
- Vierekkäisillä tuulivoima-alueilla on maisemallisia sekä linnustoon vaikuttavia yhteisvaikutuksellisia riskejä voimaloiden korkeuden vuoksi.

- Mielipiteessä kuvataan muuttolintujen muuttoreittejä ja viitataan Pohjois-Pohjanmaan liiton Tuulivoimaselvitykseen (2001), missä suositellaan jättämään muuttoreittien tärkeimmät tihentymät rakentamisen ulkopuolelle.
- Mielipiteen mukaan 61 tuulivoimalan näkymävaikutus lähiasutukseen ei ole vähäinen. Pyhäjoen kunnan tuulipuiston suunnitteluun annettua 2 km vähimmäisetäisyydestä arvioidaan, että tuulivoimalat olivat päätöksen tekoaikaan matalampia ja teholtaan pienempiä. Välkkeestä arvellaan tulevan ongelmia Pirttikosken kylälle.
- Mielipiteen mukaan lapojen pyörimisestä aiheutuva äänen haittavaikutus ei voi olla vähäinen (jaksottainen, matalataajuinen ääni). Äänen kantamaan vaikuttaa paljon vallitseva ilmanala, tuulen suunta sekä vesi. Mielipiteessä tuodaan esille, miten joki kuljettaa ääntä.
- Matkapuhelimien, antennitelevisioiden ja radiolinkkeihin muodostuvien yhteisvaikutusten ei arvioida olevan vähäisiä.
- Mielipiteessä moititaan tuulivoimalayhtiöiden sekä kuntien toimintatapaa tuulivoimahankkeiden eteenpäin viemisessä. Toimintatavasta tuodaan esille, että tuulivoimayhtiöt tekevät maanvuokrasopimuksia ennen, kuin hanke on valmisteltu loppuun ja tuotu tietoon kuntalaisille. Mielipiteen mukaan tavallisen kansalaisen ei voi olettaa olevan niin kiinnostunut maankuntakaavojen valmistelusta, että olisi huomannut ja perehtynyt sen valmisteluun niin, että voisi varautua ja sanoa mielipiteensä tulevista tuulivoimahankkeista. Tehtävä kuuluu mielipiteen mukaan kunnan johdolle ja valmisteleville työntekijöille, jotka ajavat kuntalaisten etua. Kuntalaiset ovat eriarvoisessa asemassa, kun osa saa hyötyä ja toiset haittaa. Pyhäjoen kuntastrategian 2030 mukainen tiedotuksen oikea-aikaisuus ja avoimuus eivät toteudu tuulivoimahankkeessa. Pirttikosken kyläyhdistys kertoo kuntastrategiaa esitellen Pirttikosken arvostamia asioita.
- Pirttikosken mielipiteessä esitetään toive, että kaavaluonnoksen käsittelyssä otetaan Pyhäjoen kunnan alueelle suunniteltujen tuulivoimapuistojen yhteisvaikutukset huomioon.

Palautteen huomioiminen

- Kaavaluonnoksessa esitettyä voimalamäärää tarkistetaan siten, että kaavaehdotuksessa esitetään vain ne voimalapaikat, jotka sijoittuvat hyväksytyyn 3. vaihemaakuntakaavan mukaiselle tuulivoimaloiden alueelle. Tuulivoimala-alueen ulkopuolella sijaitsevat voimalapaikat (voimalat 1, 3, 4, 5, 6, 22 ja 23) poistetaan. Osayleiskaavaehdotuksessa esitettyjen tuulivoimaloiden määrä on yhteensä 16. Voimalamäärän vähentyminen kolmanneksella (7 kpl) ja samalla vähentynyt uusien huoltoteiden ja maakaapeleiden tarve vähentää hankkeen ympäristövaikutuksia YVA-menettelyssä arvioituihin vaikutuksiin verrattuna. Muun muassa YVA-menettelyn yhteydessä arvioitujen melu- ja välkevaikutusten, tiettyihin suuntiin kohdistuvien maisemavaikutusten sekä pesimä- ja muuttolinnustoon kohdistuvien vaikutusten arvioidaan vähenevän merkittävästi.
- Melu- ja välkemallinnukset, näkymäalueanalyysi, havainnekuvat sekä kaavaselostuksen ympäristövaikutusten arviointi päivitetään vastaamaan kaavaehdotuksessa esitettyä voimaloiden sijoittelua ja lukumäärää.
- Pohjois-Pohjanmaan liitto on 5.11.2018 antanut lausuntonsa hallinto-oikeudelle koskien 3. vaihemaakuntakaavan hyväksymistä koskevia valituksia. Puskakorvenkallion tuulivoimahankkeesta Pohjois-Pohjanmaan liitto toteaa launnossaan, että Puskakorvenkallion hankkeessa tuulivoima-alueen muodostama estevaikutus linnuston päämuuttoreitillä on huomioitu tuulivoima-alueen rajauksessa siten, että alueen ja Paltusmäen tuulivoima-alueen väliin jää noin 2,2 kilometriä leveä tuulivoimaloista vapaa alue. Lentokäytäviä jää Paltusmäen ja rannikon, Paltusmäen ja Puskakorvenkallion, Puskakorvenkallion ja Karhunnevan kankaan (1 kilometri) välille sekä Puskakorven alueen sisälle (maanomistuksesta johtuva 1 kilometriä leveä tuulivoimaloista vapaa alue). Pohjois-Pohjanmaan liitto toteaa launnossaan, että alue on ympäristöllisesti toteuttamiskelpoinen, kun suunnittelun pohjaksi otetaan maakunta-kaavassa esitetty tuulivoimaloiden rajaus.
- Melun ja varjon vilkunnan yhteisvaikutuksia sekä yhteisvaikutuksia yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön, maisemaan ja kulttuuriympäristöön, linnustoon ja muuhun elämistöön on arvioitu kaavaselostuksen kappaleessa 7.16. Yhteisvaikutukset muiden tuulivoimahankkeiden kanssa sekä kaavaselostuksen liitteenä olevassa YVA-selostuksessa (Liite 13).

- Yhteisvaikutusten näkemäalueanalyysin mukaan Pirttikosken kylään näkyy enintään noin alle puolet rakennetuista ja suunnitelluista tuulivoimaloista. Etäisyyttä lähimmistä tuulivoimaloista Pirttikoskelle on yli 2 kilometriä. Pirttikosken varren kyliin kohdistuvat maisemavaikutukset on arvioitu vähäisiksi, ks. kaavaselostuksen kappale 7.5 Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön.
- Tuulivoimapuistojen välkevaikutuksia on arvioitu kaavaselostuksen kappaleessa 7.16.5 Varjon vilkunnan yhteisvaikutukset. Vertaamalla Paltusnevan, Karhunnevan kankaan ja Puska-korvenkallion välkevyöhykkeitä voidaan todeta, ettei tuulivoimapuistoista synny yhteisvälkevaikutuksia Pirttikosken suuntaan.
- Melumallinnuksen tulosten mukaan tuulivoimapuiston aiheuttama melu ei ylitä asuin- ja lomarakennuksille annettuja Valtioneuvoston asetuksen (1107/2015) mukaisia ohjearvoja. Myös sisämelutasot jäävät asumisterveysasetuksen 545/2015 mukaisten toimenpiderajojen alle. Vesialueet on huomioitu melumallinnuksessa vaikutuskertoimella 0, jolla tarkoitetaan kovaa pintaa, josta ääni heijastuu takaisin.
- Vaikutuksia tietoliikenneyhteyksiin on arvioitu kaavaselostuksen kappaleessa 7.14. Kappaleessa on esitetty myös ratkaisuvaihtoehtoja häiriön poistamiseksi.

2.3 Mielipide 3 - Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri 13.6.2018

- Puskakorvenkallion tuulivoimala-alue sijoittuu kokonaan Pohjois-Pohjanmaan maakuntaliiton 3. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaselvityksessä määritellylle muuttolinuulle tärkeälle alueelle. Sitä koskee yleinen suunnittelumääräys: Perämeren rannikkoalueella tuulivoimarakentaminen tulee sijoittaa ensisijaisesti maakuntakaavassa osoitetuille tuulivoimaloiden alueille. Tapauskohtaisesti voidaan harkita tuulivoimaloiden sijoittamista myös muille alueille, mikäli se ei merkittävästi lisää tuulivoimarakentamisesta aiheutuvia haitallisia yhteisvaikutuksia asutukseen, maisemaan, linnustoon tai muuhun ympäristöön. Tuulivoimalat tulee lähtökohtaisesti sijoittaa linnuston kannalta tärkeiden alueiden ulkopuolelle. Tapauskohtaisesti voidaan harkita tuulivoimarakentamista myös näille alueille, mikäli tuulivoimarakentaminen ei heikennä alueiden linnustoarvoja. Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on otettava huomioon eri hankkeiden yhteisvaikutukset erityisesti asutukseen, maisemaan ja linnustoon sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia.
- Ympäristöministeriö ohjeistaa (Ympäristöhallinnon ohjeita 5/2016) linnustollisesti merkittävillä alueilla olemaan lähtökohtaisesti sijoittamatta tuulivoimaloita linnuston kannalta tärkeille alueille tai niiden välittömään läheisyyteen. Tapauskohtaisesti voidaan kuitenkin harkita tuulivoimarakentamista näille alueille, mikäli tuulivoimarakentaminen ei heikennä näiden alueiden linnustoarvoja. Harkinnan tulee perustua riittäviin selvityksiin ja vaikutusten arviointeihin. Arvioinnissa on huomioitava myös useiden tuulivoimala-alueiden yhteisvaikutukset esimerkiksi pesiville ja sen kautta muuttaville linnuille. Linnuston kannalta tärkeitä alueita ovat lintujen päämuuttoreitit sekä päämuuttoreittien keskittymä- eli pullonkaula-alueet.
- Osayleiskaavaluonnoksen kaavaselostuksessa esitetään sekä 3. vaihekaavan että hankealueen rajausta. Osayleiskaavan rajausta on vaihekaavassa osoitettua laajempi. Osayleiskaavaluonnoksen selostuksessa ei erilaista rajausta mitenkään selitetä. Asia on kuitenkin oleellinen osayleiskaavan hyväksymiselle. Puskakorvenkallion varauksen tv-1 365 sijainti on kokonaisuudessaan kriittinen. Vaihemaakuntakaavan rajauksella on sitä pyritty lieventämään. Ratkaisu käy ilmi Pohjois-Pohjanmaan liiton vastauksesta vaihekaavaehdotuksen lausuntomateriaalista annettuun palautteeseen (Yhteenveto ja vastineet 15.1.2018). "Saadun palautteen perusteella ja varovaisuusperiaate huomioon ottaen kaavaratkaisua muutetaan seuraavasti: "Pyhäjoen Puskakorvenkallion tuulivoima-alueen rajausta muutetaan siten, että sen ja Paltusmäen alueen väliin jää noin 2,2 km leveä tuulivoimaloista vapaa alue. Rajausta muutetaan huomioon Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavassa linnustollisesti merkittäväksi määritellyn alueen (Yppärin pellot, Isonneva) ja noin 500 m suojavyöhykkeen ko. alueen ympärille." Luonnonsuojelupiirin lausunnon johdosta sama asia todetaan seuraavasti: "Puskakorvenkallion alue rajataan siten, että sen ja Paltusmäen välille jää tuulivoimaloista vapaata aluetta. Samalla huomioidaan Isonnevan peltoalue, joka on 1. vaihemaakuntakaavassa määriteltä tärkeäksi muuton aikaiseksi levähtämisalueeksi. "
- Osayleiskaavaluonnoksessa Paltusmäen ja Puskakorvenkallion tuulivoimaloiden väli on 1,4 kilometriä (kaavaselostuksen kuva 68). Hankevastaava vaati omassa muistutuksessaan 3.

vaihemaakuntakaavaehdotuksesta kaavoittajaa muuttamaan vaihekaavan rajausta vastamaan hankkeen rajausta, jotta kaikki suunnitellut voimalat olisi mahdollista rakentaa.

Maakuntakaavoittaja totesi kuitenkin vastauksessaan, ettei laajennukselle ole edellytyksiä (Yhteenvedo ja vastineet. Maakuntahallitus 21.5.2018, 105).

- Luonnonsuojelupiiri vaatii ensisijaisesti Puskakorvenkallion tuulivoima-alueen osayleiskaavoituksen lopettamista. Puskakorvenkallion osayleiskaavan luonnos on maankäyttö- ja rakennuslain vastainen. Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi (MRL 32 §). Yleiskaavaa laadittaessa on maakuntakaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään (MRL 39 §). Puskakorvenkallion tuulivoima-alueella ei ole varausta lainvoimaisessa 1. vaihemaakuntakaavassa, joten sen perusteella osayleiskaavaa ei voida hyväksyä. Ratkaiseva on 3. vaihekaava. Joko se saa lainvoiman sisältäen myös Puskakorvenkallion varauksen tv-1 365 ehdotuksen mukaisena rajauksena tai varaus karsituu kokonaisuudessaan valitusvaiheessa.
- On valitettavaa, että hankkeen edistämiseksi on kulutettu aikaa ja varoja, vaikka se ei selvästikään ole toteuttamiskelpoinen. Pohjois-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavoissa on tuulivoiman hyödyntämiseksi kymmenittäin selvitystyön perusteella määriteltyjä varauksia. Kun valinnanvaraa on yllin kyllin, lähtökohtaisesti kestävämmät vaihtoehdot pitäisi pystyä ennakolta karsimaan.
- Paltusmäen ja Puskakorvenkallion välissä on Isonvan-Salkkarin maakunnallisesti merkittävä levähdysalue kriteerilajinaan metsähanhi (Hölttä ym. 2013), jonka länsiosa sisältyy myös Kalajoen-Pyhäjoen pullonkaula-alueelle. Pullonkaula-alue on muuton painopistealuetta, jossa lintujen muutto keskittyy kapealle alueelle. Kalajoen-Pyhäjoen rannikkovyöhykkeellä lajit ovat eritoten metsähanhi ja laulujoutsen. Hankkeen maastoseelvitykset vahvistivat käsityksiä pullonkaula-alueen ja painopistealueen sijoittumisesta sekä Isonvan merkityksestä ruokailu- ja levähdysalueena.
- Vähintään osayleiskaavasta on poistettava Isonvan-Salkkarin reuna-alueelle sijoittuvat voimalat nrot 1-5 sekä maakuntakaavan vastaisina että varovaisuusperiaatteen noudattamiseksi. Edelleen kaavaan jää useita voimalapaikkoja muuton painopistereitille. Selostuksen kuvan 68 perusteella Puskakorvenkallion hanketta voi toistaiseksi edistää ainoastaan noin 10 voimalan ratkaisuna. Karhunnevangangasta vasten on myös 3. vaihekaavan mukaisesti jätettävä väli.
- Maakunnallisessa ja ylimaakunnallisessa Pohjois-Pohjanmaan maakuntaliitolle tehdyssä 3.vaihemaakuntakaavan selvityksessä todetaan, että esille nousi metsähanhen, piekanan ja merikotkan koko Suomen puoleisen muuttoreitin varrelle sijoittuvien tuulivoima-alueiden mahdollinen törmäyskuolleisuutta lisäävä vaikutus. "Varovaisuusperiaatteen mukaisesti voidaan merikotkasta, piekanasta ja metsähanhasta todeta, että vaikka näyttäisikin siltä, että haitalliset vaikutukset jäävät merkittävää vähäisemmiksi, on pitkäaikaisten maastoseurantahavaintojen puutteessa otettava huomioon mahdolliset, joskin epätodennäköiset, kohtalaiset tai suuret haittavaikutukset. Tämän vuoksi suosituksena maakuntakaavan tuulivoimarakentamiselle voidaan todeta, että toistaiseksi on syytä pidättäytyä lisäsunnittelusta metsähanhen, piekanan ja merikotkan päämuuttoreittien kriittisille kohdille sekä Oulun seudun kerääntymisalueelle. Suositus jättäisi tuulivoimasta vapaan muuttoreitin Kalajoki – Pyhäjoki -väliselle rannikko-osuudelle (Tuulivoimarakentamisen vaikutukset muuttolinnustoon Pohjois-Pohjanmaalla. Selvitys PohjoisPohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavaa varten. Pohjois-Pohjanmaan liitto 2016).
- Lintuharrastajien havaintojen mukaan suuret levähtävät muuttolintumassat houkuttelevat muuttavia petolintuja myös jäämään kaartelemaan ja tarkkailemaan mahdollista saalista ja niin ikään paikallisia (esimerkiksi merikotka). Raahesta ja ympäristökunnista kertyneen seurantatiedon mukaan törmäysriski on merkittävä saalistukseen keskittyneillä petolinnuilla. Havaintoja on sekä läheltä piti tapauksista sekä törmäyksistä (sposti-ilmoitus Henri Ukonaho, Raahen seudun luonnonystävät ry ja Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry).
- Hanke vaatii merkittävän määrän uutta tiestöä (YVA-selostuksen kuva 3-2, luontoseelvityksen kuva 5). Huoltotiealueen leveys on 9-15 metriä. Hankealueen läpi virtaavat Viirretoja ja siihen yhtyvät Ojahaanoja, Korvenhaanoja, Pitkännevanoja Kalliokoskenoja (selostuksen kuva 9-6). Kuten kaavaselostuksen taulukosta 16 ja luontoseelvityksen kuvasta 7 käy selville,

huoltotiestöä on sijoitettu Korvenhaanojan varteen ja tiestö myös ylittää vesistöjä useista kohdista. Vesistöt varsineen on merkitty ekologisiksi yhteyksiksi. Luontoselvityksessä todetaan, että vesistöjen varsilla on paikoin vain kapea reheväkasvustoinen ja lehti- tai seka-puustoinen vyöhyke.

- Selvityksessä ei esitetä arviota tiestön rakentamisen ja kaapelikaivantojen vaikutuksista vesistöjen uomaan tai niiden varsille. Vaikutuksista pintavesiin vain todetaan, että ne ovat lieviä ja väliaikaisia. YVA-selostuksessaan ei vaikutusarviota ole. Se on kuitattu maininnalla, että luontoarvot on otettu huomioon sijoittelussa. Tosiasiassa morfologiset ja hydrologiset vaikutukset ovat jääneet selvittämättä ja ottamatta huomioon. Esimerkiksi voimaloista nro 12, 13 ja 15 todetaan: "Huoltotie ja maakaapelit Korvenhaanojan varressa. Lyhytaikainen vähäinen kuormitus mahdollista. Luontoarvot on huomioitu sijoitussuunnitelmassa."
- Kappaleessa 6.2.3 todetaan seuraavasti: "Osayleiskaavakartalla on esitetty nykyiset, parannettavat tielinjaukset ja sijainniltaan ohjeelliset, uudet huoltotiet alueelle laaditun tiesuunnitelman mukaan. Suunnittelussa on hyödynnetty mahdollisuuksien mukaan olemassa olevaa tieverkostoa." Haitallisten vaikutusten lieventämiskeinoiksi mainitaan vesien käsittely, vesien johtaminen ja panostaminen ojien ylitysten perustamistapaan huoltotiestön rakentamisen yhteydessä (7.17.4 Kasvillisuus ja luontotyytit).
- Jos on olemassa jokin varsinainen tiesuunnitelma, se olisi pitänyt yksityiskohtaisemmin esittää ja arvioida ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä ja viimeistään kaavoituksessa. Yleismääräyksen mukaan tuulivoimaloiden, tuulivoimaloiden huolto- ja rakentamisteiden sekä maakaapeleiden sijoittamisessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden sekä kulttuuriympäristön kannalta arvokkaat alueet. Vaikka vesistöjen varsilla kasvaisi tyyppillistä lajistoa ja vaikka uomat olisivat menettäneet joskus kaivuissa luonnontilaansa, ne ovat monimuotoisuuskohteita ja ekologisiksi käytäviksi määriteltyjä. Tärkeää on myös, ettei uusien teiden ja vanhan tiestön parannusten yhteydessä aiheuteta vesieliöstölle lisäesteitä, vaan korjataan aiempiakin virheitä, kuten väärin asennettuja tierumpuja. Kaavaselostus ei sisällä riittäviä tietoja olennaisista vaikutuksista eikä kaavakartta siten perustu maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n vaatimaan tietotasoon.
- Kallioalueita on noteerattu metsälakikohteina ja erotettu kaavakartassa luo-merkinnöin. Esimerkiksi tuulivoimala-alue 1 on kuitenkin merkitty kallioalueelle. Luo-alueen raja-alue on erilainen YVA-selostuksessa ja kaavan luontoselvityksessä kuin kaavakartassa. Maakunta-kaavan vastaisuuden ohella kallioalueen säästäminen on peruste karsia voimalapaikka 1. Metsälain 10 §:n täytyminen ei myöskään ole ratkaiseva kriteeri, vaan kaikki paikallisesti arvokkaiksi selvityksissä noteeratut maisema-, virkistyskäyttö- ja luontokohteet ja lajiesiintymät on syytä merkitä kaavakartalle ja ohjeistaa niiden (luonnon)tilan turvaamisessa.
- Luonnonsuojelupiiri pyytää kaavoittajan palautteen tiedoksi yllämainittuun sähköpostiosoitteeseen. Jos kaavoitus jatkuu, yhdistys ottaa mielellään vastaan lausuntopyyynnön myös kaavaehdotuksesta.

Palautteen huomiominen

- Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 11.6.2018. Kaava ei ole vielä lainvoimainen, mutta Pohjois-Pohjanmaan maakuntahallitus on 5.11.2018 antamallaan määräyksellä (§ 232) määrännyt 3. vaihemaakuntakaavan tulemaan voimaan MRL 201 § nojalla ennen kuin se on saanut lainvoiman. Puskakorvenkallion kaavaehdotus seudullisena hankkeena voi edetä valtuustokäsittelyyn 3. vaihemaakuntakaavan valitusprosessista huolimatta (esimerkkinä Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätös 27.12.2017, 17/0319/1, Dnro 00552/16/4102, ks 1.6 palautteen huomiominen Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus).
- Hyväksytty 3. vaihemaakuntakaava otetaan kaavassa huomioon pitäytymällä 3. vaihemaakuntakaavan mukaisella tuulivoimaloiden alueella. Tuulivoimaloiden alueen ulkopuolella sijaitsevat voimalapaikat (voimalat 1, 3, 4, 5, 6, 22 ja 23) poistetaan. Osayleiskaavaehdotuksessa esitettyjen tuulivoimaloiden lukumäärä on yhteensä 16. Voimalamäärän vähentyminen kolmanneksella (7 kpl) ja samalla vähentynyt uusien huoltoteiden ja maakaapeleiden tarve vähentää hankkeen ympäristövaikutuksia YVA-menettelyssä arvioituihin vaikutuksiin verrattuna. Muun muassa YVA-menettelyn yhteydessä arvioitujen melu- ja välkevaikutusten, tiettyihin suuntiin kohdistuvien maisemavaikutusten sekä pesimä- ja muuttolinnustoon kohdistuvien vaikutusten arvioidaan vähenevän merkittävästi.

- Melu- ja välkemallinnukset, näkymäalueanalyysi, havainnekuvat sekä kaavaselostuksen ympäristövaikutusten arviointi päivitetään vastaamaan kaavaehdotuksessa esitettyä voimaloiden sijoittelua ja lukumäärää.
- Pohjois-Pohjanmaan liitto on 5.11.2018 antanut lausuntonsa hallinto-oikeudelle koskien 3. vaihemaakuntakaavan hyväksymistä koskevia valituksia. Puskakorvenkallion tuulivoimahankkeesta Pohjois-Pohjanmaan liitto toteaa launnossaan, että Puskakorvenkallion hankkeessa tuulivoima-alueen muodostama estevaikutus linnuston päämuuttoreitillä on huomioitu tuulivoima-alueen rajauksessa siten, että alueen ja Paltusmäen tuulivoima-alueen väliin jää noin 2,2 kilometriä leveä tuulivoimaloista vapaa alue. Lentokäytäviä jää Paltusmäen ja rannikon, Paltusmäen ja Puskakorvenkallion, Puskakorvenkallion ja Karhunnevan kankaan (1 kilometri) välille sekä Puskakorven alueen sisälle (maanomistuksesta johtuva 1 kilometriä leveä tuulivoimaloista vapaa alue). Pohjois-Pohjanmaan liitto toteaa launnossaan, että alue on ympäristöllisesti toteuttamiskelpoinen, kun suunnittelun pohjaksi otetaan maakunta-kaavassa esitetty tuulivoimaloiden rajaus.
- Yhteisvaikutuksia linnustoon on arvioitu kaavaselostuksen kappaleessa 7.16 Yhteisvaikutukset muiden tuulivoimahankkeiden kanssa sekä kaavaselostuksen liitteenä olevassa YVA-selostuksessa (Liite 13).
- Alustava tiesuunnitelma on esitetty kaavaselostuksen kappaleessa 3.2.2 YVA-hankevaihtoehdot sekä YVA-selostuksen kappaleessa 3.2 Hankkeen vaihtoehdot. Tielinjaukset perustuvat voimaloiden sijaintien lisäksi esimerkiksi luonto- ja muinaisjäänneksiin kohdistuvien vaikutusten minimoimiseen.
- Vaikutuksia pintavesiin on arvioitu kaavaselostuksen kappaleessa 7.4.2. Lisätään kappaleeseen arviointia tiestön rakentamisen ja kaapelikaivantojen vaikutuksista vesistöjen uomaan tai niiden varsille.
- Kaavakartalla on esitetty vain Metsäkeskuksen rekisterin mukaiset, metsälakikohteiksi perustetut elinympäristöt. Luontoselvityksessä ja YVA-selostuksessa kohteet on kuvattu laajempina kokonaisuuksina, metsälakikohteita sisältävinä alueina. Tuulivoimala-alueiden rajauksissa on huomioitu suojaetäisyydet metsälakikohteisiin. Voimalapaikka 1 poistetaan kaavaehdotuskartalta, samoin kuin sille johtavat ohjeelliset uudet tie- ja maakaapelilinjaukset. Voimalapoiston myötä voimalan läheisyydessä sijaitsevaan metsälakikohteeseen ei arvioida kohdistuvan vaikutuksia tuulivoimarakentamisesta.
- Kaavaselostuksen kappaleen 7.5 taulukossa 16 on esitetty voimalapaikkojen, huoltotiestön ja maakaapeloinnin olennaisimmat vaikutukset kasvillisuuteen ja luonnon monimuotoisuuteen.
- Lausuntopyyntö kaavaehdotuksesta toimitetaan Luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piirille.

2.4 Mieli-pide 4 - Viirret Unto 14.6.2018

- Mieli-piteen esittäjän mielestä kyseinen tuulipuistohanke tulisi toteuttaa suunnitellussa laajuudessaan. Hänen mielestään kyseinen hanke ei aiheuta merkittäviä haittoja eläimille ja luonnolle. Nykyisellä matalakierroksisella tuuliturbiinitekniikalla on myös meluhaittoja pystytty alentamaan niin alhaiselle tasolle, ettei niistä ole merkittävää haittaa myöskään ihmisasutukselle.
- Lisäksi mieli-piteen esittäjän mukaan hankkeen taloudelliset hyödyt ovat merkittävät Pyhäjoen kunnalle kiinteistöveron johdosta, alueen maanomistajille maanvuokratulojen johdosta ja alueen yrittäjille työmahdollisuuksien vuoksi.

Palautteen huomiominen

- Mieli-pide ei aiheuta toimenpiteitä.